

Růst české ekonomiky mírně zpomalil

Česká ekonomika se pohybuje v sestupné fázi hospodářského cyklu, nicméně její meziroční růst již po šest čtvrtletí osciluje kolem 2,5 %. **Podle zpřesněného odhadu vzrostl HDP** (očistěný o cenové, sezónní a kalendářní vlivy) **ve 3. čtvrtletí 2019 meziročně o 2,5 %**, a proti 2. čtvrtletí zpomalil o 0,2 p. b. Ve srovnání s předchozím kvartálem růst HDP ve 3. čtvrtletí zpomalil na 0,4 % z 0,6 % ve 2. čtvrtletí. Revize předběžného odhadu se dotkla pouze mezičtvrtletního vývoje, snížením indexu o 0,1 p. b.

Na poptávkové straně tuzemské ekonomiky se o meziroční růst HDP postaraly všechny výdajové složky, s výjimkou tvorby fixního kapitálu. Tradičně nejvíce se na růstu podílela konečná spotřeba. Z jejího celkového příspěvku ve výši 1,8 p. b. zajistila **spotřeba domácností** 1,1 p. b. Domácnosti utratily meziročně o 2,3 % více, stejně jako v předchozím čtvrtletí rostly výdaje ve všech kategoriích spotřeby, nejrychleji u předmětů střednědobé spotřeby. **Vládní výdaje** se zvýšily o 3,3 %. **Tvorba hrubého kapitálu** působila na hospodářský růst neutrálně, když negativní vliv investic ve výši 0,1 p. b. byl kompenzován kladným příspěvkem zásob ve stejné výši. Investice meziročně klesly o 0,3 %, z hlediska typu aktiv vzrostly především investice do obydlí a ostatních budov a staveb. Naopak se prohloubil pokles u investic do strojů a zařízení. **Zahraniční obchod** přidal tempu růstu ekonomiky 0,7 p. b. Vývoz zboží a služeb (ve s. c.) vzrostl meziročně o 1,8 %, když byl tažen hlavně obchodem s dopravními prostředky. Dovoz vzrostl o 1 %, zejména díky obchodu se stroji a subdodávkami pro automobilový průmysl.

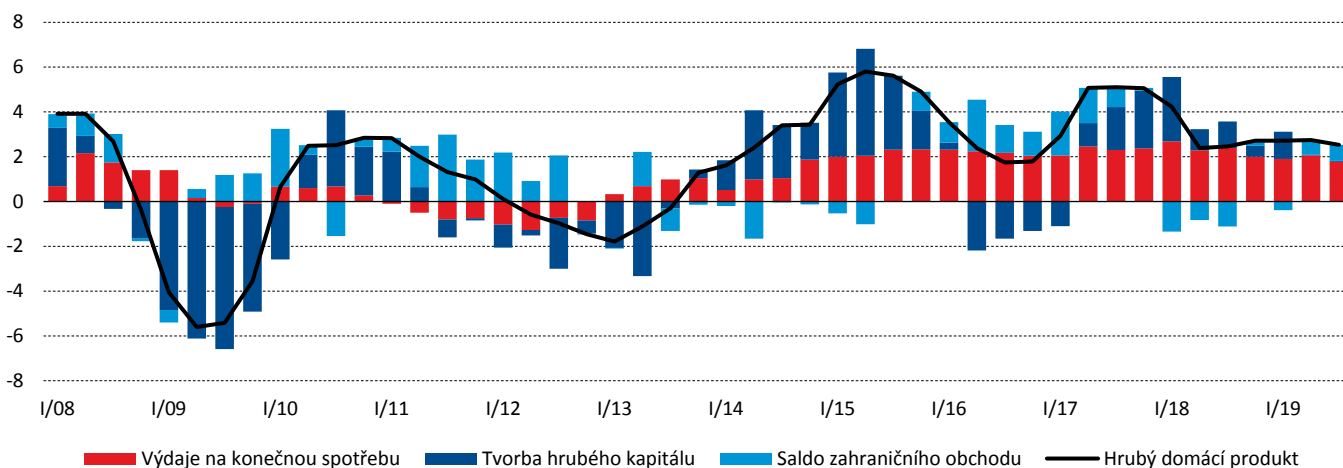
Při meziročním růstu hrubé přidané hodnoty o 2,4 %, byly jeho nositelem nadále služby, které profitují z rostoucí kupní síly obyvatelstva. K růstu nejvíce přispěla skupina odvětví obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství, dařilo se i dalším odvětvím služeb. **Vliv průmyslu na celkový růst ekonomiky dále oslabil**, když přidaná hodnota odvětví vzrostla meziročně pouze o 0,5 %. Naopak **ve stavebnictví růst zrychlil** na 4,1 %.

Výsledek 3. čtvrtletí je v zásadě v souladu s odhadem celoročního růstu zhruba o 2,5 %. Pro příští rok očekáváme další mírné zvolnění růstu HDP na 2,2 %, které vychází z předpokladu, že domácí ekonomika nezůstane vůči útlumu globálního obchodu a slabému růstu v EU zcela imunní. Zvolnění ekonomické aktivity již v delším časovém horizontu signalizují konjunkturální indikátory, do kterých se výrazně promítají narůstající rizika vnějšího prostředí. Růst české ekonomiky by měl být tažen i nadále všemi složkami, v čele se spotřebou domácností. Vývoz by si měl udržet předstih před dovozem i v roce 2020, zejména s ohledem na zpomalení dovozně náročné investiční poptávky.

Zdroj: MPO, ČSÚ

Výdaje na hrubý domácí produkt

(příspěvky v p.b., meziroční reálný růst HDP v %, sezónně očištěné údaje)

Zdroj: ČSÚ, graf MPO

Z DOMOVA

Vládní koalice se shodla na růstu minimální mzdy

Minimální mzda by se od ledna měla zvýšit o 1250 korun na 14.600 korun. Dohodli se na tom zástupci vládních stran. Minimální mzda se zvedala naposledy letos v lednu a činí 13.350 korun. Odbory požadovaly její růst o 1640 korun, zaměstnavatelé chtějí přidat nejvýš 700 korun. Tripartita se nedohodla a rozhodnutí je tedy na kabinetu. Minimální mzdu v Česku pobírá kolem 150 tisíc lidí. Její nynější výše 13.350 korun tvoří zhruba 41 procent průměrné mzdy, která je podle statistického úřadu necelých 32,5 tisíce Kč hrubého. Kvalifikované profese mají takzvanou zaručenou mzdu: zedníci nebo instalatéři nesmí brát méně než zhruba 18 tisíc Kč hrubého. Lékař, zubař či architekt má dostat minimálně 24 tisíc Kč a například vědecktí pracovníci 26,7 tisíc Kč.

Zdroj: ČTK, ČSÚ

Hypoteční trh zažívá výrazný propad

Zatímco banky v posledních letech poskytly hypotéky v objemu přes 200 miliard korun, letos lze očekávat jejich výrazný propad. Jen za prvních deset měsíců nastal meziroční pokles ze 184 na 145,3 miliardy korun, tedy o více než pětinu. Vyplývá to z dat Fincentrum Hypoindexu, která zahrnují většinu trhu. Na výsledku letošního roku už mnoho nezmění ani dva zbývající měsíce. Lidé si loni podle Hypoindexu vzali úvěry v objemu 218,4 miliardy korun. Při pětinaovém propadu se objem hypoték dostane k 175 miliardám. Hypoteční trh táhne dolů řada faktorů. Je to zejména nedostatek nemovitostí za rozumnou cenu, regulace ČNB a vysoké ceny realit. Trh loni výrazně ovlivnila ČNB, když zpřísnila podmínky poskytování hypoték. Kvůli tomu už na hypotéku nedosáhla zhruba pětina žadatelů, pro které byla ještě před rokem dostupná. Zájemci o úvěr se koncem loňského roku „předzásobili“, což vedlo k propadu hypotečního trhu v dalších měsících. Situace se podle expertů v brzké době nezmění. Vývoj v roce 2020 bude podobný letošnímu.

Zdroj: E-15

Český pojistný trh je podle ČNB stabilní

Český pojistný trh je jako celek dlouhodobě stabilní, dobře kapitálově vybavený, ziskový a odolný proti případným nepříznivým vlivům. Aktuálním rizikem pro sektor je návrh na zdanění technických rezerv pojišťoven nebo dlouhodobý tlak na odvádění zisků pojišťoven mateřským společnostem v zahraničí. Vyplývá to z vyjádření guvernéra ČNB Jiřího Rusnoka na konferenci věnované pojistnému trhu. Český pojistný trh letos zrychlil růst na téměř šest procent, pojišťovny vybraly za tři čtvrtletí na pojistném téměř 102,9 miliardy korun, což je meziročně o 5,6 procenta více.

Zdroj: Patria

Prodej českých firem je letos rekordní

Pozitivní vývoj ekonomiky s sebou přináší i jednu z poměrně mála známých skutečností. Roste zájem o prodej, ale i nákup firem. Komerční banka očekává, že se letos prodá necelých 200 firem, což je největší počet, který se u nás dosud realizoval. Co vede majitele k tomu, že právě nyní své firmy prodávají? Trh s firmami ovlivňuje celá řada faktorů. Jedním z nich je makroekonomická situace. Během ekonomického růstu dochází ke zvýšené poptávce po akvizicích ze strany investorů. Další skutečností specifickou pro Českou republiku je aktuální téma nástupnictví a generační výměny majitelů firem. V Komerční bance sledují motivaci vlastníků prodat svoji společnost z generačních důvodů u více než 60 % všech prodejů.

Zdroj: E-15

Češi mají už šestou nejdražší elektřinu v Evropě

Elektřina v celé Evropě podražuje už několik let v řadě. Českým zákazníkům vzrostly za posledních pět let částky na fakturách zhruba o 18 procent. Ve srovnání se zbytkem Evropské unie se jejich situace zhoršila. Při přepočtu na poměr svojí kupní síly mají Češi už šestou nejdražší elektřinu z celé osmadvacítky. Vychází to z nejnovějších dat Eurostatu.

Zdroj: E-15

ZE ZAHRANIČÍ

Výroba elektřiny z uhlí letos zřejmě klesne o rekordní 3 procenta

Výroba elektřiny z uhelných elektráren by letos měla klesnout o rekordní tři procenta. To zvyšuje naději na zpomalení růstu emisí oxidu uhličitého. Uvedla to agentura Bloomberg s odvoláním na analýzu internetového serveru Carbon Brief. Globální míra využití uhelných elektráren letos činí zhruba 54 procent. Globální průměrné využití uhelných elektráren je letos na cestě k rekordnímu minimu, což ovlivňuje ziskovost existující i plánované kapacity. Pokles odpovídá zhruba 300 terawatthodinám, což je více než celkové množství energie vyrobené loni uhelnými elektrárnami v Německu, Španělsku a Británii. Za pokles může hlavně uzavření několika velkých elektráren v USA, pokles produkce uhelných elektráren v Indii a zpomalení růstu těžby uhlí v Číně. Svoji úlohu také sehrává růst produkce elektřiny z tzv. čistých zdrojů, ale rovněž zpomalení nebo pokles růstu poptávky.

Zdroj: ČTK

Vyhledky střední Evropy zastiňuje závislost na výrobě aut

Závislost řady ekonomik ve střední a východní Evropě na automobilovém průmyslu se může stát problémem, neboť toto odvětví zažívá celosvětově zpomalení a čelí velkým změnám v poptávce i v technologiích. Podle odhadů

Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD) se počet aut vyráběných ve střední a východní Evropě během uplynulých dvou desetiletí více než zčtyřnásobil. V poslední době sílí obavy, zda je vysoká závislost tohoto regionu na automobilovém průmyslu udržitelná. Poukazuje na negativní vliv přísnějších testů emisí a na slábnoucí poptávku v důsledku zpomalování tempa růstu globální ekonomiky. Poukazuje rovněž na dlouhodobější hrozby pro automobilový průmysl, například na rostoucí popularitu sdílení či pronájmu aut u mladší generace nebo na sílící automatizaci výroby. Podle ekonomů je tak možná načase, aby se země ve střední a východní Evropě začaly poohlížet po nových odvětvích. České Sdružení automobilového průmyslu minulý týden oznámilo, že výroba osobních aut v ČR se v období od ledna do října meziročně snížila o 0,3 procent na 1,192 milionu.

Zdroj: Patria

Někteří zahraniční finančníci opouštějí Česko

Z českého finančního trhu se chystá odejít celá řada investorů, kteří působí v bankovním a pojišťovním. Na odchodu je francouzská pojišťovna Axa, která plánuje prodej svých aktivit kromě Česka i v Polsku a na Slovensku. Ze střední Evropy se podle německého listu Handelsblatt stahuje i druhá největší německá banka Commerzbank. Chce prodat polskou divizi mBank, která působí také v Česku. Na prodej je podle dvou zdrojů deníku E15 z bankovních kruhů rovněž finanční skupina Wüstenrot, která má v Česku stavební spořitelnu a hypoteční banku. Příčin vlny odchodů je několik. Finanční odvětví se totiž konsoliduje, čímž vznikají větší konglomeráty. „Je to důsledek růstu nákladů na regulace“, uvádí bankéř, který si nepřál být jmenován. Zdůrazňuje, že pokud banka není dostatečně velká, má příliš vysoké náklady na klienta. To se pak nepříznivě projevuje ve výsledcích.

Zdroj: E-15

Nezaměstnanost v eurozóně je nejnižší za 11 let

Míra nezaměstnanosti v eurozóně v říjnu klesla na 7,5 procenta, je tak nejnižší od poloviny roku 2008. Proti září se snížila o 0,1 p. b., meziročně o 0,5 p. b. Vyplývá to z údajů, které zveřejnil Eurostat. V celé EU bylo bez práce 6,3 procenta lidí, stejně jako v předchozích měsících. Nejnižší nezaměstnanost má nadále ČR, proti září ale vzrostla o 0,1 p. b. na 2,2 procenta. Nejnižší nezaměstnanost má po ČR i nadále Německo, a to 3,1 procenta, následované Polskem s podílem 3,2 procenta. Nejhorší je stabilně situace v Řecku (16,7 procenta - údaj za srpen) a ve Španělsku (14,2 procenta). Proti loňskému říjnu se zlepšila i situace mezi nezaměstnanými ve věku do 25 let. V celé EU byl jejich podíl 14,4 procenta (loni 15,1 procenta), v rámci eurozóny 15,6 procenta (loni 16,7 procenta).

Zdroj: Eurostat

Kreativní průmysl tvoří 6,5 % HPH všech nefinančních podniků

Ve středu bylo podepsáno mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem kultury Memorandum o spolupráci v kontextu s rozvojem a podporou kulturních a kreativních průmyslů. Na tom, co patří do kreativního průmyslu, není jednoznačná shoda. Jedním z dokumentů definujícím kreativní průmysl je Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky RIS3. Naše výpočty vychází z individuálních dat ČSÚ obsažených ve výkaze P5-01 za období 2008 až 2017.

Pokud vyjdeme z RIS3 zjistíme, že kreativní průmysl oproti všem nefinančním podnikům v ČR tvoří přibližně 10,5 % jednotek (včetně živnostníků). Skoro 5 % zaměstnanců a přes 9 % pracujících majitelů. Přes 4 % tržeb a přes 6,5 % přidané hodnoty. Na aktivech je podíl kreativního průmyslu přes 3 %.

Pro srovnání významu kreativního průmyslu použijeme zpracovatelský průmysl (i když se v CZ-NACE 18 Tisk a rozmnožování nahraných nosičů překrývá s kreativním průmyslem). Podíl zpracovatelského průmyslu na všech nefinančních podnicích je přes 15 %, na zaměstnancích skoro 38 % a na pracujících majitelích skoro 16,5 %. **Zpracovatelský průmysl je tak výrazně větší zaměstnavatel než kreativní průmysl.**

Podíl tržeb zpracovatelského průmyslu je skoro 36 % a podíl na přidané hodnotě 36,5 %. Podíl na přidané hodnotě přibližně odpovídá podílu na tvorbě hrubé přidané hodnoty a ta je základem pro výpočet HDP. **Podíl na tvorbě HDP je u zpracovatelského průmyslu šestkrát větší.** Zpracovatelský průmysl tak opět vychází jako výrazně důležitější než kreativní. I podíl na aktivech je u zpracovatelského průmyslu výrazně vyšší, a to přes 23,5 %.

Srovnání produktivity práce, tj. přidané hodnoty na pracující osobu (zaměstnanci + pracující majitelé) vyznívá pro kreativní průmysl (o 14 procentních bodů nad nefinančními podniky celkem) lépe než pro zpracovatelský průmysl (o 10 procentních bodů nad nefinančními podniky). Ve srovnání průměrné mzdy je rozdíl výrazně vyšší, kdy ji kreativní průmysl má o více než 50 procentních bodů větší a zpracovatelský průmysl pouze o 10 procentních bodů vyšší než nefinanční podniky. **Produktivitu práce má kreativní průmysl o něco vyšší než zpracovatelský průmysl, ale v průměrné mzdě je kreativní průmysl excelentní.**

V efektivnosti měřené pomocí rentability vlastního kapitálu ROE je kreativní průmysl výrazně lepší než nefinanční podniky, kdy dosahuje ROE okolo 25 % oproti hodnotě za nefinanční podniky okolo 13,5 %. Zpracovatelský průmysl dosahuje hodnot ROE okolo necelých 15 %.

Zdroj: MPO

Zatímco důvěra v českou ekonomiku klesá a je nejnižší od léta 2014 ...

Důvěra v tuzemskou ekonomiku dál slábne, a to jak v podnikatelském sektoru, tak mezi spotřebiteli. Listopadový konjunkturální průzkum opět potvrdil zhoršování důvěry především v odvětví průmyslu, která klesla až na šestileté minimum.

Důvěra v českou ekonomiku podle ČSÚ v listopadu klesla na 93,3 bodu, což je nejméně od léta 2014, z říjnových 93,6 bodu. Samotní podnikatelé jsou nejpesimističtější za pět a půl roku, jejich důvěra se v listopadu snížila o desetinu bodu na 91,5 bodu. Pokles postihl všechna odvětví s výjimkou obchodu, což souvisí s blížícími se vánočními svátky.

Důvěra podnikatelů se snížila již třetí měsíc v řadě, nejvýrazněji v odvětví **průmyslu**, a to z říjnových 87,5 bodu na listopadových 86,9 bodu. Jde o nejhorší údaj od srpna 2013. Podnikatelé očekávají pro období příštích tří měsíců mírný pokles tempa růstu výrobní činnosti a také zaměstnanosti. Statisticy opět po půl roce provedli šetření o **investicích** ve zpracovatelském průmyslu. V odhadu objemu investic pro rok 2020 předpokládají podniky přibližně jednocentní pokles. Investovat budou převážně do obnovy stávajících výrobních zařízení a pořízování nových technologií.

Rovněž v odvětví **stavebnictví** se důvěra podnikatelů meziměsíčně mírně snížila. Indikátor důvěry poklesl o půl bodu na 103,8 bodu. V hodnocení úrovně současné stavební činnosti jsou podnikatelé v porovnání s říjnem pesimističtější a v příštích třech měsících čekají zhoršení celkové ekonomické situace.

Důvěra v odvětví **obchodu** stoupla meziměsíčně o 5,4 bodu na 96 bodů v listopadu. Podnikatelé v obchodě očekávají, že se v nejbližších měsících jejich celková ekonomická situace zlepší. Souvisí to i s blížícími se vánočními svátky, kdy

spotřebitelé budou obecně více utrácet. Ve vybraných odvětvích **služeb** (vč. bankovního sektoru) indikátor důvěry poklesl o 0,2 bodu na 94,2. Hodnocení současné i očekávané situace se mírně snížilo.

Mezi **spotřebiteli** důvěra v ekonomiku klesla o 1,6 bodu na 102 bodů, což je nejhorší výsledek od října 2014. Spotřebitelé se obávají zejména zhoršení jejich vlastní finanční situace. Úmysl spořit se v porovnání s říjnem mírně snížil, obavy z růstu cen zůstaly meziměsíčně téměř stejné. Obavy ze zvýšení nezaměstnanosti se téměř nezměnily, z růstu cen zůstaly meziměsíčně téměř stejné. Listopadová data naznačují, že pokud se nálada domácností nezačne opět zlepšovat, bude i spotřeba domácností postupně slábnout.

... v Německu je největší vlna pesimismu snad už pomalu na ústupu

Skepse v německé ekonomice již zvolna opadá. Ostře sledované Ifo dopadlo v listopadu lépe než v říjnu, a to nejen z pohledu současného hodnocení ekonomické situace, ale i očekávání. Celkový index vystoupal na čtyřměsíční maxima, nicméně posun vzhůru je zatím spíše jen symbolický. Zatímco maloobchod a služby zaznamenaly vylepšení, průmysl naopak znovu ztratil. Průmysl se tak nejspíš dál popere s recesí, zatímco zbytku ekonomiky se daří o poznání lépe. V každém případě listopadové číslo dává naději, že ani v posledním čtvrtletí roku by nemuselo dojít k poklesu ekonomiky. A to je nepochybně dobrou zprávou pro české hospodářství, i když přetrvávající útlum německého průmyslu – na nějž je navázaný ten český – nelze vůbec přehlížet.

Zlepšující se sentiment naznačily i indikátory ekonomického sentimentu v eurozóně a indexy nákupního managementu (PMI). Index důvěry v eurozóně již druhý měsíc za sebou stoupl, v listopadu o 0,5 bodu na 101,3. Klesající pravděpodobnost tvrdého brexitu by měla přispět ke zlepšení nálady domácností i firem (především) v Německu a eurozóna by měla začít pozvolna posilovat. K tomu by mohl nyní přispět i americký prezident Donald Trump, který se před volbami nemusí chtít úplně pouštět do dalších obchodních sporů.

Zdroj: Patria, ČS

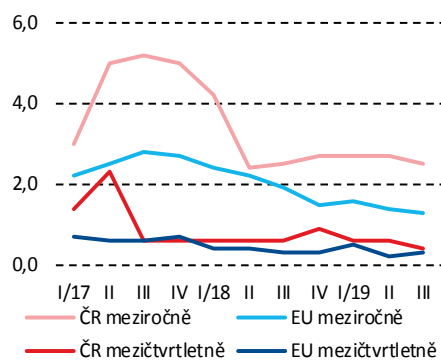
UDÁLOSTI V OBDOBÍ od 2. do 6. prosince 2019

PONDĚLÍ	
ÚTERÝ	<i>Eurostat: Ceny průmyslových výrobců – říjen 2019</i>
STŘEDA	<i>ČSÚ: Průměrné mzdy – 3. čtvrtletí 2019</i>
ČTVRTEK	<i>Eurostat: HDP - 3. čtvrtletí 2019</i>
PÁTEK	<i>ČSÚ: Maloobchod - říjen 2019</i>

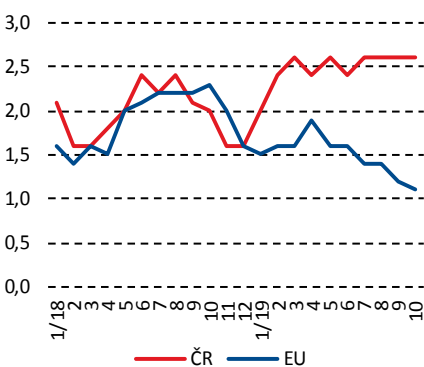
Informační zdroje Týdeníku: ČTK, ČSÚ, ČNB, E15, Světová banka, Hospodářské noviny, internet, podniky a podnikové svazy.

Makroekonomická situace v ČR a EU28

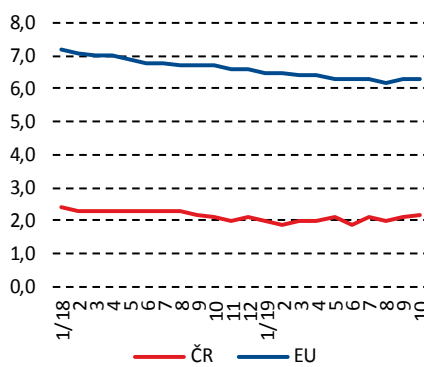
Reálný HDP, sezónně očištěný (%)

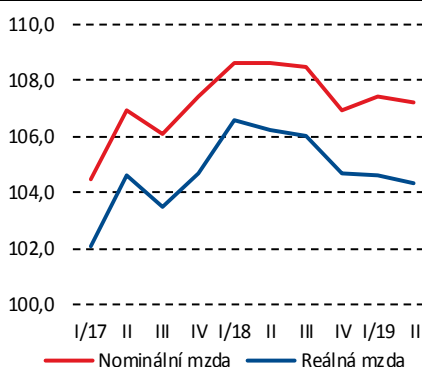
Harmonizovaný CPI (mzr. změna v %)

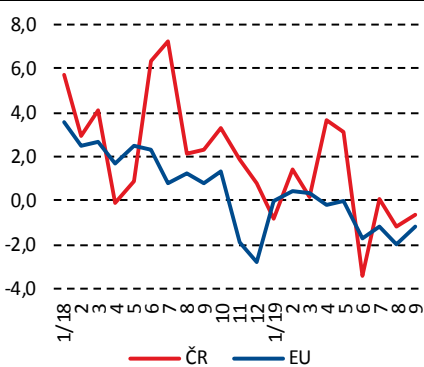
Míra nezaměstnanosti (%)

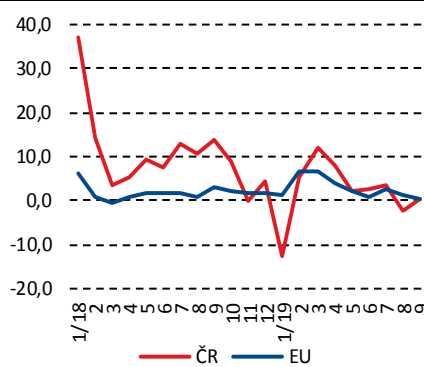
Mzdy (index, předchozí rok=100)

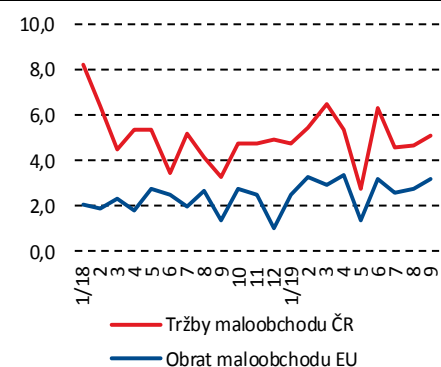
Průmyslová prod. (mzr. zm. v %, kal. oč.)

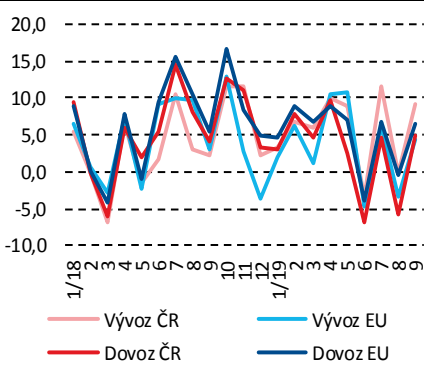
Stavební produkce (mzr. zm. v %, kal. oč.)

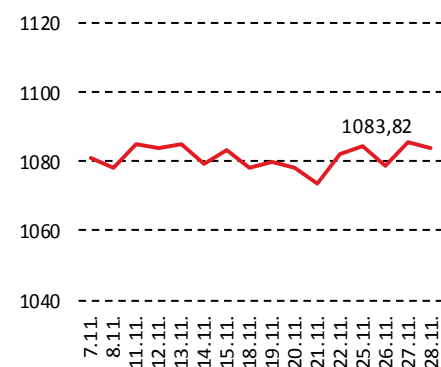
Malobchod (mzr. změna v %)

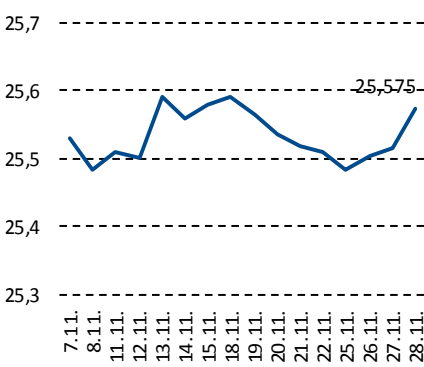
Zahr. obchod - zboží (mzr. změna v %)

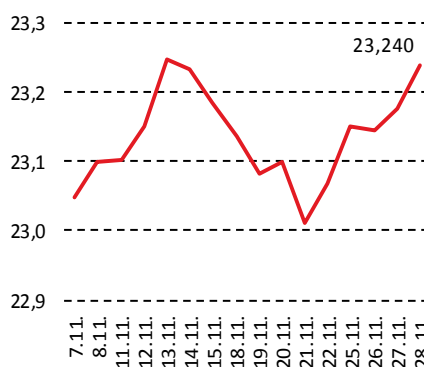
Index PX

Nominální kurz CZK/EUR

Nominální kurz CZK/USD

Zdroje: Eurostat, ČSÚ, BCPP, ČNB, grafy MPO